

Lp. 18/b

8. Historia, opis i wartości

Ulica Lipowa znajduje się na terenie dawnej wsi Jarosław Północny włączonej do Emilianowa, w 1924 r. do gminy Letnisko Faleńca, a w 1951 r. do Józefowa. Działkę pod numerem 15 kupił inż. Stanisław Słomka i w 1931 roku postawił drewnianą stróżówkę w stylu okolicznych drewnianych domów (dziś otykowana na sąsiedniej działce). W 1933 r. wybudował według własnego projektu dom dla siebie i żony Julii. W 1944 r. nieruchomości zajęli radziecy wojskowi. Po wojnie poddasze zostało zajęte na mieszkania kwaterunkowe. Dom w rękach rodziny.

Dom parterowy z wysokim poddaszem został przykryty kopertowym dachem z łacjatami, pokrytym obecnie blachodachówką. Drewniany otynkowany, postawiony na fundamentach jest częściowo podpiwniczony. Elewacja frontowa poprzedzona parterową, oszkloną werandą, ma symetrycznie ustawione dwa trójdzielne okna z łuczkami. Poziom poddasza odcięto wyraźnym gzymsiem, na dachu werandy taras, na który wychodzi dwójce drzwi. W zwieńczeniu trójkątnym łacjaty półokrągłe okienko – słońce z promieniami wyróżnionymi kolorem tynku. Elewacje boczne analogicznie z werandami i tarasem na poziomie poddasza, z tytu ganekwejskiego. Okna wyposażono w okiennice, werandy pomiędzy smukłymi wysokimi oknami ozdobione zostały drewnianą listwową pionową dekoracją, która znajduje swoje odbicie w dekoracji poddasza wykonanej w tynku oraz podobnych pilastrów na narożach brzoły parteru. Zestawienie kolorystyczne to beż i biel tynku oraz ciemny brąz elementów drewnianych. Stoiarka okienna i drzwiowa oryginalne.

Wartość historyczna budynku wiąże się z osobami właścicielami. Stanisław Słomka, inżynier budownictwa wodno-kanalizacyjnego, legionista i pilsudczyk przybył z Sosnowca do Warszawy wraz z niepodległością, by budować Polskę. W latach 40. XX w. pełnił funkcję sołtysa Józefowa. Żona Julia jako farmaceutka długie lata pracowała na linii otwockiej. Dom jest świadectwem inwestycji inteligencji warszawskiej w letnisko podmiejskie dla rodziny.

Willą wyjątkowa na linii otwockiej, spójna stylistycznie, jest wyrazem twórczego działania projektanta. Jej forma, nawiązująca do art déco, prawdopodobnie miała wyróżniać dom spośród okolicznych drewnianych letniskowych obiektów o wystrój z desek i floralnych dekoracjach snycerskich i podkreślać nowoczesność rozwiązań. Konstrukcja drewniana została świadomie ukryta.

Willą, poza poszyciem dachu (z blachodachówki), jest całkowicie oryginalna, brzoła, konstrukcja, technologia wykonania świadczą o wysokiej wartości naukowej.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Budynek w stanie bardzo dobrym, troskliwie i systematycznie konserwowany przez właścicieli.

Źródła: Plany Bema, Wydz. Geod. i Kartografii Starostwa Powiatowego w Otwocku Archiwum Państwowe w Warszawie O. w Otwocku, Akta Gminy Letnisko Faleńca, j.161; Rozmowa z właścicielami.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Lidia Głazewska-Dańko

4 czerwca 2025

Lidia Głazewska-Dańko

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

*listy zabytków wpisanych w rejestr zabytków i muzeów, aneksu do wojewódzkiej ewidencji zabytków